

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Infortiato 2]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 30. Juni 1493

De usufructu legato

[urn:nbn:de:bsz:31-319543](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-319543)

singulis annis. h. d. z e mirabilis. l. Dicit h q ppetua p sitatione. qro vtz final centu annis sicut usufruct. Quid d dicit q sic. Alij q no: vt i glo. p3. Quid sit no tu seu notorium dica. j. ti. i. l. si usufructus.

De usufr. legato.

De usufructu legato. h. x. Rubrica.

Dicitum e. s. ti. pxi. l. i. singulos. q legatu usufruct e simile legato annuo. ideo post precedentem titulu3 ponitur iste titulus. Querit glo. in quo differt iste titulus a ti. de usufructu. Rude vt in glo p3.

Ex. l. sequenti.

An seruitus dicatur i bonis nostris: ibi. Op. q. Et que sit ratio q seruitus seruitutis esse non potest: ibi. Djs premissis.

Excusus.

Usfructus seruitutis realis no potest legari vt p pte psterur: s3 ptabitur. put pot. h. d. z diuiditur in tres partes. Primo pot vnū dictū. Scdo rñdet tacite obiectioni. Tertio ponit qdam p uisio circa p dicta. scda ibi: nec erit. tertia ibi: s3 incerti: z gl. nra z doc. q scribunt h legut. l. nram in eo q habz seruitutē realē in fundo alterius z legat usufructuz illi seruitutis. No. tex. ibi qd fuitus zc. Itē no. tex. ibi qd id neqz in bonis. C. Op. z vt q fuitus fuitutis possit cōstitui: vt. s. de ser. ru. p. d. l. iij. z. l. p. que locū. s. cōia p. d. l. q. p. cert. i. So. ille qui hz seruitutē no pot constituitere usufructū vel aliā seruitutē: s3 q hz fundū seruientē pot cōcedere seruitutē tibi. no tñ q illa seruitus sit seruitus seruitutis: s3 e alia fuitus habita a fundo no ab illa fuitus re. C. Op. d. h. q fuitus no e ex bonis nec e bona. Cōtra: imo semp e extra bona: qa debetur nobis seruitutes i pdio alieno: vt. l. vti frui. in fi. s. si usufruct. pe. So. ex pone no e extra bona nostra hoc e q ipsa seruitus sit p ptietas aliena: s3 i re aliena fundetur tñ no est p ptietas alterius. C. Op. q sit in bonis: quia id est i bonis cuius habemus actionē z exceptionē: ut. l. re in bonis. j. de acqui. re. do. Dicit glo. no d. e in bonis duplici de cā. pmo qa no pot alienari p se sine fundo nec possit alienari ei q no haberet fundū: ut insti. de seruitu. s. iō aut z. l. si in aliena. s. i. j. de vsuca. Itē alia rōne no d. e in bonis: qa sicut manica q accedit vesti d. e in e qia effecta est accessio alterius. ita fuitus non d. e in bonis: qa d. e accessio alterius. accedit. n. pdio: vt. l. eū q. j. de vsuca. z. l. rex mixtura. e. ti. tñ largo mō sumē do. put sumitur in. l. rem i bonis. bñ d. e i bonis. Dicit h. q fuitus fuitutis eē no pot. mō qro quō pbeft istud. Dicit glo. q pbatur argumentādo a toto sic. qa fuitus p se intellecta in abstracto nil est nec hz aliquem fructū: ut. l. videam. s. de vsur. Itē p. siderādo eā put est in cōcreto. hoc e in loco fuitenti no pot pstitui fuitus qa locus seruiens no e in dñio eius q cōstituit seruitutē. ita dicit glo. Querit Dy. quid vult dicere gl. du3 dicit argumētādo a toto. Dicit Dy. argumētādo a toto. s. integrali. Pe. s. imo d3 dicere argumētādo a toto vli. pbo hic argumentat negatiue. sed cuz arguit a toto integrali no sequit argumētū negatiue s3 logicos ergo zc. exēplū si dico no e domus no sequeret ergo n e paries s3 sequat affirmatiue: qa si dico domus est bñ seqt ergo paries est. Sed argumētū a toto vniuersali seqtur negatiue: s3 no affirmatiue. exēplū si dico no e aial: sequit ergo no e hō. s3 affirmatiue no seqt. aial e. ergo hō e. Videte dñi no e vtz quod hic dicit Pe. q argumentat a toto vli qa nullum e totū vte: imo ponimus quādā seruitutē indiuiduā quā si qe hz no potest legare eiusdē fuitutis fuitutē. sic loqmur in particulari accipiēdo fuitutē. put e in abstracto vel put e i cōcreto. Quare dic q glo. vult dicere argumentat a toto. i. a toto vel ab oibus partibus sufficienter enumeratis z sic a sufficienti diuisione. z hec e vitas. Sumus expedi ti de lec. glo. z doc. Ista lec. salua reuerētia glo. z doct.

no pcedit in. l. ista. nā nos si legimus istā. l. q ille legat seruitutē cui seruitus debetur. tunc remediū positum per iuriscōsultū in fi. l. erit falsum: quia ille qui hz seruitutē non potest seruitutē ali3 cōcedere aliquo modo. casus est in. l. ex vico. de ser. ru. predi. nisi hoc faceret permittente dño fundi seruiētis: vt. l. cum eēt. in fi. z ibi no. gl. s. de ser. ru. pred. Unde. lec. ista non videtur procedere nisi sustinendo gl. dicamus z forte no male. q istud quod dicitur q heres debet dare facultatem agendi vel seruitutē cōstituire. faciat hoc redimendo hoc a dño fundi seruiētis. alias ista lec. non potest sustineri. Sed certe etiā istud dictū non est tutū. nā cum legauerit usufructū respē illius iuris quod habebat si de illo iure non potest dari heres non cogitur redimere: vt. l. quod in rerū. s. i. s. de le. i. z. l. si vxor. C. de leg. ideo ista lec. non placet. Legamus ergo alio mō ut tota ista. l. loquat in dño alicui fundi qui legat usufructū iure eūdi per suū propriū fundū dicit iuriscōsultus q non potest fieri: quia seruitus seruitutis zc. z hoc dicit in prima pte. scda parte pone casuz sic. Contra cū seruitutes sint in bonis ergo zc. Rñdet iuriscōsultus q ista seruitus no e in bonis nec e bona imo no est in rerū natura: qa qui hz fundū propriū nullaz ibi seruitutē hz. Tertia pars est clara z sine scrupulo procedit z de necessitate sic dz intelligi. C. Et pro de claratiōe. l. op. q e ille cui debet seruitus possit eā legare. qa potest pignori dare: vt. l. si anue. s. de pign. Glo. p ma illi. l. ponit duas lec. pmo potest pignori dari via a dño vel ab eo cui debet via in eo q dicit a dño bñ dicit. s3 i eo q dicit vel ab eo cui debet via male dicit: z hoc tenebat Ly. me audiete. Djs pmissis qro q e rō q seruitus fuitutis eē no pot. Rñdeo fm casuz que posui seruitus seruitutis no pot eē: qa seruitus no e fir mata. Itē fm casum glo. no pot eē fuitus seruitutis z e vtz p. l. cū eēt. in fi. s. de ser. ru. p. d. z tunc sunt due rōnes. vna e i gl. qa aut p. sideramus eā i abstracto aut i cōcreto: ut. s. dixi. aliā rōnez assignat Bl. usufructus fuitutis eē no pot qa sunt sub diuersis generibus seruitutū Dñis inspecta tā origine q effectu. Origine qa fuitus realis no pot pstitui no hñt p. dialis: ut. l. p. dii. s. cōia p. di. s3 usufructus sic. Itē effectu qa p. dialis e indiuidua: s3 psonal no e indiuidua: ut. l. i. s. si usufruct. j. ad. l. sal. ergo ista talia Dña no pñt eē circa idē. ita dicit old. z bñ. tñ ista rō no pcludit nisi q usufructus fuitutis eē no possit. S3 non e general ad id qd d. e fuitus seruitutis eē no pot. Quare dar aliā rōnem: qa seruitus est qdam qualitas no aut substātia: ut. l. qd aliud. j. s. sig. cū ergo qlitas non possit eē sine subiecto: ut. l. i. s. de usufru. De necessitate pcludit q seruitus fuitutis eē no pot sicut non potest esse qualitas qualitatē: qa reqrit substātiā aliquā i qua sit. de quo dixi plene i. l. me uius. s. de le. ij.

b Omnis ope. Ista. l. ponit tres dñas iter legatū opaz z legatū usufruct. C. Op. glo. insti. de de acqui. p arro. circa pn. So. ibi loqt de opis liberti. B. no de opis sui. C. Op. s. hoc. s. de ope. ser. l. v. Bl. respōdet q ibi d. e legatus usufructus subaudi z plus: Querit glo. quot sunt dñe iter legatū opaz z usufructus. Nos habetis hic tres. atās dicit ut. l. ij. s. d. ope. ser. Quero q e rō dictaz dñiarum. Vide unā rōnem i. l. locus. s. proprietarius. s. de usufru.

b Omnis quoqz. C. Querit gl. utrū hō liber possit locare operas suas i perpetuū. Et remittit ad notata in. l. iij. s. ne tñ. s. de usufructu. z. l. antiquitas. C. de usufru. z ibi p Ly. z no. insti. de usufructu. s. ne tamen.

u Sufructus. Non potest quis ab eo casu icipere quo debet extingui. h. d. concordat. l. ticia cū

moriatur. s. de usufru. Ex. l. seq. C Si cōe dat officiu alicui p menses sex incipiendo a kalendis futuris lz cōe nō pmiserit exerceri nō pōt petere ut p alios sex menses officium conferatur sed potest petere interesse.

I mibi usufructus.

Hec est bona. l. in obligationib^o faciēdi qñ desijt posse fieri petif interesse. b. d. ista. l. s qua. l. facio magnū festuz. j. de h. ob. l. stipulatio nes nō diuiduntur. in. ix. q. no. tex. ibi peti qdem zc. C Op. de. l. questuz. s. de usufr. vbi dicit q petitur usufruct^o. So. expone usufruct^o. i. est matio eius vt ibi no. C Itz op. q usufru. possit peti quia possum petere fructū vt consequar in tereffe: vt no. in. l. i. i. prin. s. de act. emp. z. l. ij. s. item si in facto. j. de h. ob. Ego dico in l. stipulatio nes nō diuidunt. cū tracto qualiter petatur i tereffe: qñ ex ipsa facti narratione nō ē notoriuz factum nō posse fieri de cetero: tunc pcedit illud qd dī: q possum petere factū vt psequar itereffe vt si ei q mibi debebat scribere librū ē amputata manus: si enī peto scribi librū ex serie libelli non apparet q sit amputata manus: lz qñ ex illa nar ratione ē notoriū nō posse fieri postea vt hic: ga dico q tali biennio debebat dare usufructū s ne cessitate petef itereffe vt hic: z si dicit q ista lex nō facit ad materiā illā. nā ille q tenef ad usufru ctū tenef ad dandū: ut. l. iij. s. dare. s. de usufru. ergo hic loq^r in obligationibus dādi nō facien di. So. hic loq^r i usufructu in quo anteq^m quis det seu pstituat tenef ad dandū. lz eo pstituto te nef ad patiendū: ut plene dixi in. l. ij. s. i. j. de h. ob. Sed i vltimis voluntatibus adita hereditate ē pstitutus usufructus. sola ergo remanet obliga tio ad patiendū: ut no. C. de usufru. l. corruptio nē. ergo zc. Ultimo no. b si aliqs ē electus pote stas pro. vi. mensibus incipiendis a proximis ka lendis: z sic p cōmune ster quominus ille exer ceat officium sex mēsbus: nō potest petere q exerceat officium sex mēsbus. nā pōt petere iter esse ut h: quia aliud est officium istorum sex men sium aliud aliorum. dixi anno in. l. i. si ita stipula tus essez abs te. j. de verbo. ob. Ex. l. seq.

Famulus infirmus an debeat habere salariū

Here testamento. Ista. l. psequitur duos casus dī h q ope cedunt a die petitionis. s. j. de ope. li. l. si quis hac lege. s. iudicium. z. l. cū patronus. in pn. Di cit glo. ibi de operis certis. hic de incertis. C Se cūdo op. q opere cedunt a die mortis testatoris sicut cetera legata exceptis qbus dā: vt. C. s. cad. tol. s. in nouissimo. So. opere interesse dicuntur cedere q̄tum ad hoc vt sint in obligatione a die petitionis ut h. z. l. interdū. j. de h. ob. ob. in pn. lz q̄tum ad trāsmiſsiōē cedunt a tpe mortis p bas in. l. ij. s. e. ibi opere transierunt ad heredē. lz regula ē. q̄ ēt legatū purz q̄ transmittit ad he redes cedit a die mortis: ut. d. s. in nouissimo. C Ultimo ista. l. fac ad. q. qñ famul^o infirmas an debeat habere salariū. Et dicit q sic qñ dño pe reāt ope. de hoc est glo. in. l. de arboribus. s. de illo. s. de vusuf. veritas est in dñis: ut. l. si vno. s. item cū quidā. s. loca. z ibi not. Ad ob. hec. l. ga iste tractabat de lucro. merito pp infirmitatez p dit lucrū. nō autem dñz pati dñum. i. dare salariū tpe infirmitatis: ut dicit. s. item cum quidam.

Ex. l. sequenti. C Annuū legatū factuz ciuitati an ita finial cen tum annis sicut usufructus.

Usufructus.

alijis mōis finial q̄ cursu tps centū an noz. Glo. q sic videlicet nō vrēdo vel si ciuitas aratru patiat: ut. l. meuius. s. si. s. de le. ij. l. si vsu fructus. C Querit glo. an idē sit in ānuo relicto ciuitati qd in usufructu vt finial cētū annis. Ro. q nō: ut no. in. l. annuā. z. l. annua. in fi. z. l. ante pe. s. ti. i. Du. dicit idē q i usufructu. allegat. l. in singulos. s. ti. i. vbi sicut morte finif usufructus: ita z annuū relictu. D. ac. q. habes in. l. pe. s. ti. i. z. l. annua. e. ti. Sz puto opi. Du. verā. pbo iter usufructū z annuū relictu ē similitudo nisi i his in qbus expressa dissimilitudo apparet ergo zc. Ad ob. l. annuā. z. l. annua. in fi. z. l. antepe. z. l. pe. s. ti. i. q dicunt ppetuo deberi: ga itelligo de beri ppetuo. i. vsq; ad centū annos qd ē longissi mū vite tps: vt. l. h. C. de sac. san. ec. Sed an idē i ecclēsia. Rūdet gl. q sic. Idē no. in. l. an usufru ctus. s. de usufru. C Ultimo gl. op. de. l. heredi tatum. j. ad. l. fal. dic vt ibi.

Ab eo.

Legatū caducuz vel quasi remanet apud heredē cū onere suo. h. d. C Op. C. de cad. tol. s. in primo. So. ibi i pñōscripto. hic in caduco vel quasi. C Op. s. ti. i. l. ticia. in princ. z de ali. le. l. stichus. s. i. So. ibi legatū i cepit i pso na legatarij z finitū ē sm eius dispositionem z le gati naturam hic vero in persona legatarij nūq̄ incepit. dixi in. d. l. ticia.

Ex. l. sequenti. C Cum testator dicit q valeat iure testamenti z codicilloz copula resoluif in disiunctam. Et cū testator dicit q substituit vulgariter pupillariter z per fideicō. electio est substituti ga directa z si fideicōmissaria eē nō pōt. itē cū dicitur i instrumē to pcuratorē factorē z nūcium resoluifur copu la in uel quia procurator z nūcius esse non pōt

I ticio.

Lōiunctio posita iter incompassibilia resoluif tur in disiunctiā. h. d. z est no. casus te ne bñ menti. Et p hāc. l. dicit doc. q si testator dicit valeat iure testi z codicilloz illa copula z: re soluiif in disiunctā vt dicamus vel iure codicillo rū: vt. l. h. z ibi no. C. de codicil. sile si testator di cit substituo vulgariter z pupillariter z p fideicō missuz. nā nō pōt simul z semel eē directa z fidei missaria iō erit electio substituti quā velit eligere directā vel fideicōmissariā. ar. huius. l. z ē tex. j. ad trebel. l. recusare. s. ticius. z ibi dixi. Itē dicit infirm pcuratoris pstituit pcuratorē z factorē z nūcium spālem nō pōt eē nūcius z pcurator si mul: ga pcurator pcepit sba in psonā suā: nū cius in psonā dñi: z sic erit pcurator vel nūcius put sibi placebit vt h. Item facit ad. q. qñ testa tor reliquit vxorē dominā z usufructuariā ut de deat intelligi q habeat dominium plenum uel usufructum ut hic. sed de consuetudine aliud in vxore seruatur: vt. l. i. z ibi no. C. si secūdo nu. mulier. z plene dixi in. l. ticia. in fi. s. de le. ij.

Abitatiois questio

Sed quō possibile est q habitatio de beatur in pncipio anni. nōne hz cāz p̄tinuā z suc cessiūā p totū annū. ergo in initio non pōt dari: ut. l. itē qñf. s. q iplero. s. loca. Huius timore di cit glo. q ista. l. pōt loq quādo ipsa habitatio est relicta. alio modo qñ pecunia p habitazione re lingt sm primā lec. respondeo ad dñum q de bef in initio q̄tum ad hoc ut inspiciat si legata rius est capax: ut. l. i. singulos. z. l. cū i annos. s.

I mibi petitur interes. Sed quo modo succedit obligatio ad interesse qa q tenetur ad usufructū tenef ad dan dum z pōt p cise cogi. l. iij. s. dari. s. de usufru. z no. bar. in. l. si. h. diui. i. iij. q. de verb. ob. z i obligatio nibus dandi etiam re per emptā vt hic non succedit obligatio ad interesse iō forte ē neces se responde re ad istū tex. z ad. l. quoti ens. s. h. de usufruc. put dixi bart. in. l. ii. s. z hax de verb. ob. q qui tenef ad usufru. te netur ad dā dum z etiam faciendus vt ibi per cum. C Ultimo no. Nota. q. notabilez ad de no. bar. i. l. cotē. s. qui maximos. j. de public. z adde aliā. q. no. de qua di xi i. l. si ita sti pulatus. s. q. obliga. C Pere o testamē to ha bere salariū. famulus isf mus an me reatur salari uz: z vid bal. in. l. h. C. de condi. mser. z in. l. liberti libertez de ope. liber. z an teneatur facere expen sas huic sa mulo. dic vt ibi per bart. z in. l. h. cum dotem. s. sin autem solut. mat. z late p cano. in. c. p pter sterilita tam. de loca.

d I ticio. s Et vid no. per bart. z doc. i. l. i. in prin. b iust. z iur. e C p̄rocu rator simul. facit ad nor. per bar. in. l. multum. s. i. si quis al. vel fi. z ibi bal. i. vj. col. f C Ad. q. z vide ad hoc bald. in auē. hoc locum. i. h. de secun. nup.

ADDE an cu legata sint male distri buta possit epi illa aduo care & pe. de anch. cōf. xl iij. & an cuz male ablata nō ascēdunt sūmā legatā possit in aliū usū conuerti pau. de ca. cō fi. lxxxv. & an cū testator mādat fieri ecclesiā & epf nō uult an d beat iahā cāz pueri. uide ro. p. h. l. ccc. x. § alij & s ad itel. lectum bur. l. vid ali qd p bal. l. i. uolūtatis. C. d. fidei. AD DE bal. p. h. l. cccvii. lib. iij. b Ego dixi vide no. bal. in. l. quoties in fi. in no. q. C. fam. her. c Fori u usufru et? nō d3 restitui. An fructua rii faciat fru ctus suos an te cautionez pstitā. & adde bar. 2 doc. i .l. hac edicta li. §. bis illud de k. nup. sa ly. fortius t3 in. l. i. C. d u. usufru. q. ides est si ppricta rius ignorau it ut res p uenerit ad u usufructuariū ppter bonaz fidem. ar. l. si fūdū. & l. cer tus. C. de rei uē. & l. si usufructus mes sen. i. h. qui. mo. usufru. amit. bal. l. i. §. d. usufr. & l. i. l. C. e. ti. & cū bar. trāsit et inno. alias imo. c. i. d. p. l3 pe. d. anch. t3 illam opi. quam refert Cy. in. l. iij. C. de usufr. v3 an sciue rit le teneri latidare & si facit fructus suos. aut ignorauit & talis error iu ris excusat & inducit bo naz fidē quo ad fructus. & uide Bar. in .l. iij. ad fin. de usufruc.

Si plures. Si nō apparet psona legatarij legatū reddid nulluz. h. d. uide tex. ibi nō exite & c. C. Op. d. l. cū pf. §. si. §. d. le. ij. & l. si testm. C. de insti. & subst. Dicit gl. so. ut ibi. bre uiter ibi erat certa psona: l3 fines erāt icerti. hic nō erat icerta psona. C. Op. d. hāc so. de. l. si qe ticio. §. si. & l. cū qdā. §. de le. ij. ubi ē psona icer ta & ualet legatū. So. ibi testator nō sēsit de ali qua certa psona qd apparet: qa cōmisit electio nē heredi suo. iō herede nō eligēte debet oib?: qa de oib? sensit equaliter nisi heres pretulerit aliquem. hic uero sensit de certa persona quod apparet: qa nominationē sibi referuauit. vñ si il la persona nō apparet si ualet legatū. facē quod dixi. l. i. qdā relegat. j. de re. du.

Ex. l. sequenti. Si testator legat vni domum alij aliquā par tem substancialē domus qua detracta domus non remaneret an in illa parte cōcurrant ambo.

§ Alii. In dubio d3 stari scri pture etiā si aliud actū sit dūmodo de illo nō cōstet. h. d. C. Op. C. plus ualere quod agi. l. i. vbi plus ualet qd agitur q̄ quod simulate p̄cipitur. So. dicit Ro. hic actum dicebatur: sed de uoluntate non con stabat: secus si de uoluntate cōstaret. Hu. Azo. & Jo. dicunt cōtrarium etiā si de uoluntate con stet. Opi. Ro. tenet dy. hic & Pe. Ly. & omnes in. l. cū uirum. C. de fideicō. per tex. illius. l. & l. i. cōdi. j. de cōdi. & de. & l. quotiens in multis casu bus. §. de here. insti. C. Op. de. l. & puto. §. iulia nus. §. fa. her. So. ut ibi. C. Op. fortissimē extra gl. nōne generi per spēm derogatur: qa genus per spēm uidetur exemptū: vt. l. iuxta. §. codicil. & §. testō. §. ti. ij. Item per legatū partis eaten? uidetur recedere a legato totius: vt. l. cuz qd. C. de le. ergo cum primo legauit fundū & sic totuz postea usufructū: & sic partē uidetur recessum i eo a legato totius. So. quādoq3 vni legatur to tuz vniuersale: vt genus. alij legatur ps ut spēs: tunc generi per spēm derogatur. ratio qa illud legatum generis uerificatur in qualibet sui spē: qa istud genus aīal cōpetit cuilibet indiuiduo Quādoq3 vni legatur totum integrale: alij legatur pars quota non substancial. & tunc ides qa in parte uidetur recessum a legato totius: vt .l. cū qd. C. de le. ratio qa i partibus remanenti bus nomen fūdi potest remanere ex dispositōe defuncti vt ibi. Quādoq3 legatur vni totuz in tegrāle. alij pars substancial: vt in casu. l. nostre. nā usufructus est pars substancial fundi & tunc in illa parte cōcurrunt. ratio qa usufructu dedu cto primū legatum non remaneret uerificatum qa non remaneret nomen fundi. probatur. j. de h. ob. l. qui usufr. & hanc rationez ponit gl. §. de usufr. accre. l. inde neratius. §. non solum. & ita dicit Ol. Ego dixi aliquantulū latius. §. ti. ij. l. re cōiuncti. in. iij. col. & per hoc forte eēt dicen dum si testator legat vni domū & alij legaret ali quam partem substancialē domus qua detracta nomen domus nō remaneret q̄ in illa parte am bo legatarij deberent cōcurrere.

§ Ticio. Ista. l. innuit hic q̄ in alternatiuis electio sit heredis. Contra in. l. lucius. §. de le. ij. So. intellige q̄ hic uerba executiua fuerunt ad heredem directa: vt ibi no.

§ Atrimonium. No. q̄ ides est dicere lego omnibus annis: quod est dicere annis singul. Querit gl. an hic sit lega

tum usufructus. Dicit gl. q̄ non & bene per ea q̄ no. in. l. si quis ita. §. de usufru. dicam. j. e. l. fun di trebatiani. Ex. l. sequenti. C. usufructuarins an faciat fructus suos ante prestitam cautionem.

Fori usufructus. Hec. l. diuiditur principaliter in duas partes. Primo loquitur in pecunia fenerata p defunctū. Secundo in fenerata per heredē. se cunda ibi non idem seruatur. Item prima diui ditur in duas. & secunda in alias duas vt pate bit in littera. & hec diuisio sufficit pro sūmario. vt dicas. A sure pecunie fenerate per defunctū quādoq3 currentes debent fructuario cauē ti: sed si per heredē fuit fenerata a tpe more de bentur. h. d. C. In §. non idem & c. Iste §. legi tur duob? modis. primo mō q̄ pōat vñū casū. alio mō q̄ ponat duos casus. & ista est uera lec. & ipsam prosequor. vos hētis hic glo. duas ma gnas que tendunt ad positōnē casus. C. Que ro an fructuarins faciat fructus suos aī satisfda tionē prestitā. Quidam vt Old. q̄ non per hūc tex. Alij q̄ sic. & ista fuit opi. Azo. Ly. tangit. C. de usufru. l. fur. & j. de vsuca. l. si hō. & C. de secun. nup. l. hac edictali. §. bis illud. in gl. super hōbo satisfdatione. & C. de usufru. l. usufructus. & §. de usufru. l. si tici. in prima gl. & l. uti frui. §. si. als .l. fructuario. §. si. §. si usufr. pe. & §. de rei ven. l. ex diuerso. in prin. gl. mag. In contrarium per Azo. allego tex. i. d. l. hac edictali. §. sinaut vtra q3. So. quādoq3 usufructuarins ipse non per cepit fructus: sed proprietarius uel alius & tūc fructuario non debet restitui: aī prestitā cau tionē percepti vt hic. quādoq3 percipiunt fru ctus ab ipso fructuario. & tunc aut heredib? seu proprietario sciente & patiente. & tunc facit fru ctus suos. ita intelligo opi. Azo. hic positam. & est casus in. d. §. sinautē vtraq3. si uero ipsi igno rant nec patiuntur tunc fructus suos non facit. ita intelligo hunc tex. & glo. in contrarium alle gatā. & tene menti. & sic de facto cōsului pluries.

Si ortum. C. oppo. de. l. cum be res. §. sticus. j. de sta tuli. So. vt in glo.

Uifructus. Non ualet relictuz quo fructuarins de re cum fructibus resti tuenda proprietario post mortem suam graua tur. h. d. Ro. tex. ibi eteniz & c. C. Op. & uidetur q̄ fructus preteriti non veniant in restitutionez quoquo modo: vt. l. fideicommissaria. j. ad tre. So. non veniunt in restitutionez: sed in quarta cōputant vt ibi: plene distingue: vt ibi. C. Op. & uidetur q̄ in dubio debat intelligi de fructi bus preteritis vt legatum ualeat. So. tex. hic so luit qui dicit impitia lapsus. & sic non credebat fundum redire cum fructibus ad heredem: & istam imperitiam presumit hic iuriscōsultus dū dicit redditus futuri & c. uel aliter. ideo non in telligit de preteritis: quia si hoc esset legatū eēt nullum uel quasi modicuz cōmodum heberet. ur. l. si res. §. de le. i. & l. qui concubinā. §. q. ortof .§. de le. ij. Sed si assumeremus illam interpre tationē ut intelligamus de fructibus preteritis primū legatum esset quasi nullius effectus. si as sumimus secundam interpretationē & intelliga mus de futuris legatum secundū erit nullius ef fectus & ideo in dubio preualet primuz legatū: & illa uerba uidentur adiecta gratia dubitatis tollende. ar. l. qui mutuum. §. m. j.

§ mibi uidef q̄ absonū nō esset q̄ in fru ctu rerū que usu cōsumū tur: q3 cautō ē d substātia nō nisi ea p sita dicatur usufruct? cō stitutus: ut no. Jac. bu bar. bal. & fa. ly. i. d. l. i. C. d. usufr. q̄ in illis nullo ca su usufruc. lu erat fruct? sa tīda. nō p̄sti ta. & ita ē cāuf i hac. l. q̄ loq tur i pecūia i usufr. vō rez q̄ usu nō p̄su mūf pcedat dūctō bar. & doc. h: qd no. q3 nō re perio h ab a liq̄ dicit nisi rīdeam? q̄ heres patien do usufruc tuariū p̄cepe fruct? uidef remittere sa tīda. quā sic exp̄sse remit tere pōt: ut no. i. l. i. C. d. usufr. & i. l. i. §. e. ti. & i. e. fi. de pig. ita & tacite. ar. l. cū qd si cer. pe. & que no. bar. i. l. q̄ do tis so. ma. itē ad itellectuz istoz. uid fin. bal. i. l. ij. in fi. C. cōia de le. ubi dicit q̄ h sūt vā q̄ ad traditōez v. usufruct? & ut dicat eē in el sentia nō req ris cautio vñ si heres nega ret usufruc tū tenet ad fruct? Itē h intelligit: ut no. p. bar. l. l. i. C. d. usufr. & fruc. leg. in .iij. colun. ADDE q̄ cū decisioe bar. trāsit bal. cō fit. clxxxvij. ii. li. & an de beat prestari cautio cū le gata sūt bōa mobilia uis fcederi. cōfi. xlyi. & an si u. usufructuari? nec in morte nec i uita p̄sti tit cautioem & an heres ei? possit pe tere usufruc tuz t̄pis pre teriti. uide pau. de ca. cō fi. ccti.

vmm

a S qui fundū istū tex allegat bal. r. mo. no. in .l. serui electio. de le. i. in .s. fin. r. uide plenius bar. in .l. qui rom. s. fi. i. r. q. d. verb. obli.

b Generali. s. li. s. v. rori fir met regulā. vtrum exceptio firmet regulam. r. istud intelligit no. p. bar. in .l. nā quod liqui. de. s. item si quis. j. d. pen. le. r. vide bar. in .l. que firm. s. de. niq. j. de. fun. instr. r. quod dixi in .d. l. nam qd. s. fi. r. vide bar. in .l. i. in fi. de. re. iur. r. idem ibi s. g. r. bar. in .l. i. bis. s. de. legi. per. docto. in .c. qui ad agen. dum. s. l. de. proc. i. vi. r. vide bonuz. ter. in .c. pe. d. priui. r. vi. de. hanc in .d. c. qui ad. agendum.

c Item no. remediū est q. dicat siue sint venalia siue nō vtuo luit bar. in .l. nā quod. d. pen. leg.

d Non veni. si testator dicat relin. quo vxori oia bona q. i. domo ha. beo: an veni. at frumentū quod erat in domo cā vē dendi. r. vid. qd. no. bar. i. l. diuus. de. bo. dāna. p. bal. i. rub. c. d. s. fig. r. no. q. pecunia si cederet vn. quā in hoc legato : qz semper dici. tur venalis. r. parata alie. nationi .l. v. forem .s. le. gauerat. de. le. iii. vbi est. tex. no. r. no. bal. i. l. fi. ad. fi. c. de. cō. pen. r. no. bal. in .l. cer.

nō diuidūtur. Preterea res nō affert tantā uti. lratem in parte respectu partis quātum in toto respectu totius. Preterea si hoc eēt ueruz inci. deret inuitus i cōionē qd nō est cōueniēs: ut no. in fi. s. de. cōtrabē. emp. l. fundus: expone ut. l. fi. aliā. j. de. sol. i. nō est qd diuidū: s. i. diuidūuz. p. hoc etiāz qd no. in .l. certi cōdi. s. si. cer. pe. i. gl. mag. vbi dicit q. uendere est factū lz non meruz. r. p. hoc dico in .l. nra si satisfactio p. tineret aliqd in diuidū: ut qa dos cōtinet restitutionē p. dii nō haberet locuz ista. l. s. h. locuz tm qn dos p. tinet certā quātitatez pecunie. p. hoc. l. pe. j. de. cōdi. r. de. C. ultimo ista. l. facit contra gl. q. ē in .l. cōi. diui. iudi. s. cōi. diuidūdo. q. ponit de. h. dibus unius em phitheote. de. qua dixi in .l. fraudari. j. de. publ.

Ex. s. sequenti.

Cetētatio habz locū traditiōis cuz testator le. gat fundū ei qui nullum detinebat.

Colono. Tene mēti q. qn legatur fū. dus a testatore ei qui habet fundi detētatiōez nō agit ut sibi tradat: qa illa detētatio hz uiz traditiōis: ut. l. nō solū. s. i. j. de. usuc. s. agit ut h. s. eum liberet: ut hic.

S qui fundum. ^{Bi.} uisio facta cum ppetario nō p iudicat fructu. ario. h. d. C. op. d. l. iul. s. idē celsus. s. d. act. ep. ubi ius qd qz hz remanet tm in illa pre q. debito ri uenit in ptem. iō huic mulieri d. remanere in ea pre q. h. di obuenit in ptez. Dicit Pe. ibi cre. ditor h. ius psonale in fundo h. uero ius reale. r. sic respicit totum fundū p. in diuisio iō factū be. redit nō pōt p iudicare. Cōtra hoc dicit pe. op. de. l. cōi. diuidūdo. s. si. debitor. s. cōi. diui. r. l. cū. in. fundo. s. si. fundus. s. de. iure do. Sol. ibi ille q. diuisit h. ius diuidēdi ab eo q. habebat ius in re: utputa creditor cui videt dñs concedere: ut alienet alienatiōe necessaria: r. etiā uolūtaria pro suo debito: ut. l. nō est nouuz. d. acq. re. do. r. ita loq. tur. s. si. debitor: uel erat maritus cui mulier videt cōcessisse oēm administrationē. r. ita loq. tur. s. si. fundus. r. idē dicerē in .l. nostra: qa si di. uisio fieret cū fructuario p iudicare dñs: qa fru. ctuarius hz plenā administrationē in re in qua hz usufructū uidet pcurator in re suā: ut. l. i. i. fi. r. l. se. j. d. ope. no. nū. r. l. i. i. fi. r. l. se. s. usufruc. quē ad. ca. Predicta itelligo si sit actū noie suo. r. dii. als. intelligo in dubio q. nomie suo: ut. l. r. magis. j. de. sol. Ex. p. dictis distingue utrū re di. uisa remanet ius tertij in pre q. debitori obuenit vel in toto. aut ius erat psonale aut reale. r. si rea. le aut ille cuz quo ē facta diuisio habebat plenā administrationē aut nō: ut dixi. s. r. ē no. materia.

Generalī. ad honoratuz dire. cta nō inducūt dispositiōem. h. d. s. ma. teria huius. l. glo. t. agit in .l. peto. in. pn. s. d. le. ij. ego plenissime expediui. j. de. dona. l. ex. hac scri. ptura r. c.

Filia. Verba a testatore plata debēt itel. ligi: ut aliqd opentur: ut als. dispo. sitio reddatur inutilis. h. d.

Ex. s. sequenti.

Cexceptio lz firmet regulā in nō exceptuatis nō tamē illā dilatat ut faciat cōphendi ea que s. sui natura nō cōprehēdunt. Et an legato oium q. testator hz in domo ueniāt venalia. r. qualiter si gnum uniuersale recipiat restrictiōem.

Uxori. Legatū generaliter merces r. ve. nalia nō pprehēdit r. p. psequēs

per spāle generale restringit. h. d. C. Mo. ex isto. s. qd dixi in sumario. r. p. hoc dicit Ja. de are. q. ille qui obligat oia bona sua nō uidet obligare que hz uenalia: ut hic. cū si. s. iste. s. nō facit: ut dicā. r. facit. l. cū taberna. in. pn. s. d. pig. C. Itēz no. lz exceptio firmet regulā in nō exceptuatis nō tm eā dilatat: ut faciat sub ea pprehēdi que s. sui natura nō cōprehēdunt. ita vī h. legauit enī usufructū oium que sunt in domo excepto ar. gento. Ista exceptio nō facit ut illud legatum cōprehēdat merces r. uenalia. Itē no. si testa. tor reliquit uxori oia q. hz in domo non uenit frumentū qd erat ibi cā uendēdi: ut hic. in. s. fi. idem quesit cū r. c. qd tene menti. Sed cōtra p. dicta op. q. in legato apponit signū uniuersale oē. tunc tale legatū nō recipit restrictiōem. l. pe. diculis. s. labeo. de. aur. r. ar. le. r. l. iulian. i. pn. s. d. le. iij. Sol. fateor q. nō recipit limitationem nisi eā quā testator facit. unde si testator simplr reliq. sset usufructuz oium reruz suarum fateor q. oia cederēt uenalia r. nō uenalia: ut. d. ll. sed hic testator reliq. usufructuz rerū suaruz r. adiecit q. domi erāt: que uerba limitāt primū legatū gene. rale: ut. l. ea. tñ. s. d. le. iij. vnde hic q. ritur d. signi. ficatione istius limitatiōis que domi erāt. r. nō. det q. ea que sunt uenalia nō uidēt esse in do. mo. ista enim limitatio fuit indefinita: nec habu. it signū ut: secus si haberet. ut si dixisset que do. mi quoquo modo erāt: qa tunc ista limitatiō nō restringeret. r. sic patet q. iste. s. nō facit ad ea que dixit Ja. de are. ut. s. dixi.

Lucius. Ad expensas factas pro fru. ctibus colligēdis fructuariuz tenetur pro rata. h. d.

Duas. Finita causa finali in legato exti. guif legatuz: secus si aliud pstat s. mente testatoris. hoc dicit. C. oppo. s. ti. i. l. liberto. s. fi. r. glo. oppo. de. s. filium. s. c. Dicit glo. pbabitur coipo q. nō probatur cōtrarium. Ista sol. videtur contra mentem huius tex. Res. pondeo ergo ad cōtrariuz: quia ibi fuit nudus minister. hic uero fuit legatarius: ut expresse di. cunt uerba legauit r. c. s. in contrario erat dubi. um: unde in dubio presumitur ut minister. Ta. men in solutiōe huius cōtrarij multum dubito precipue in solutiōe illius. s. fi.

Heredis. Usufructus surrogatus i. locuz ānui legati debet se. qui naturam ipius. hoc dicit secūduz Dy. Op. q. immo ad heredem pertineat: ut. l. defuncti. i. prin. s. de. usufru. r. l. usufructus. s. qui. mo. usu. fru. amit. Sol. potes intelligere de reliquis an. tecedentis temporis ante mortem legatarij. r. tunc non est contra. sed si intelligis de reliqs temporis preteriti post mortem legatarij tunc est contra. Quare dicit Dy. hic usufructus erat surrogatus in locum legati annui certe quanti. tatis. sicuti ergo si ibi decessisset in princ. anni totum haberet: ita hic in usufructu totum ha. bebūt.

Usufructum. Qui relinquitur usufructū partis bonorum potest heres soluere estimationem vl. rem r. onus tributorum pertinet ad legatariuz usufruc. hoc dicit usqz ad fi. C. oppo. de. l. nō. amplius. s. fi. r. l. se. s. de. le. i. So. hec fm illam debet intelligi.

Ex. l. sequenti.

Cum uni legatur usufructus rei alteri pro. prietas non derogatur legato usufructus.

ti. in vi aliāz vii. q. C. lo. cati. s. bene. venit in obli. gatiōe gene. rali. l. cum ta. bernā. s. fi. d. pig. r. duz h. dicitur q. in legato gene. rali nō ueni. unt uenalia nisi ad aliud referri non possint: ut in glo. s. itē cū. quereretur. r. bal. in. d. rubri. de. v. fig. bene fa. cit. l. fundus qui locatus. s. de. fun. i. stru. Itēz. cō. tra no. hic p. Bar. uidet. ter. in. d. s. itē cum que. reref. r. bal. i. dicta rub. in. iij. q. in. v. significat: s. aduerte qd. bar. hic scē. loq. tur. nam. aut dico le. go omne ar. gentū: r. nō. ueniunt ue. nalia argen. tea. d. l. p. edi. culis. aut di. co lego oia. bōa aut vsu. fructuz oiu. z bonozū r. cō. prehendunt. uenalia: ut. l. quotiens. s. fi. d. usuf. r. in. fi. no. imo. i. l. fi. in. prin. j. d. do. na. iter. ut. r. uxo.

Empronio ea que.

Ego habeo istud pncipium p notabili. Legato generali bitatiōis uel usufructus nō dōr gatur per legatū pprietatis. b. d. istud pncipiū notabile est meo iudicio. C. Op. extra gl. gene ri per spēm derogat. ut. l. uxor. §. codicillis. z. §. felicissimos. §. de le. iij. hic uero nō derogat qua re male. So. ibi est genus z spēs pprie: qa utrū qz legatū pprietatis. hic nō in uno erat legatus bitatiōis in alio legatū fundi simpliciter vñ uident quod amō spēs differētes. z hz hoc pcedit glo. cū dicit qa pinde erit aci habitatio z do mus essent spāliter legare: qa in legato habitati onis cōcurrēt ambo: ut. l. si alij. §. e. qd tene men ti: qa quotidie relinquunt p dia plumbus. z po stea dicit testator uxori lego usufructū bonoruz: qa in usufructu oēs cōcurrēt. qd tene menti.

Ex his uerbis. Quero qd poterat eē dubiū in. l. nostra. Rūdeo qa liberti habitabāt cū pno iure familiaritatis tanq̄ clientes: ut. l. ij. §. de usu z ha. cū. l. se. quomō ergo debet eis habitatio cuz testator habitatiōē nō p̄stabat. Itāc du bitatiōez remouet iuriscōsultus: ut illa habitatiō que prestabat tanq̄ clienti z seruitori nūc p̄stet iure habitatiōis z seruitutis.

Codicillis. Si heres grauat aliqd pati: intelligit grauat? ut patiat eo modo quo patiebat defūctus. b. d. Ex. l. sequenti.

Si testator dicat si filius meus decesserit sine liberis uel liberi eorū sine liberis deueniat i sem proniū. an fideicomissū uideat datum a liberis. an a pmo institutis.

Codicillis. Fideicomissuz relictū post mortē oīum ab ultimo decedēte. uideat esse relictū. b. d. z est notabilis casus. Itō. qd dixi i sū mario. Scōo no. q. uerbū accrescat iduat fidei cōmissuz. de hoc dic ut in. d. l. centurio. §. d. vul. z pu. Tertio no. q. quādo relinqtur post mortē aliquoz simplr intelligit post mortem oīuz. qd qualiter itelligat dicaz infra. C. Itē opp. de. l. h. §. si filius. §. de le. ij. z. l. luci. §. gaio. j. ad treb. vbi dicit q. ex parte uni? decedētis statim fidei cōmissū inducā. Rūdet glo. q. hic inducā ex vi repetitiōis pcedentis legati ubi fuit dictū q. de ueniat de uno in aliū. Itē est uerbū hoc ampli us qd cessat in. l. contraria. Sed ista repetitio nō pōt intelligi repetita: qa in secūdo casu legata ē habitatio: vñ nō pōt itelligi q. uno decedēte de ueniat in aliū proprietat. Itē nō pōt intelligi q. ab vltio decedēte uideat relictū fideicomissū p petatis cū eis pprietat relictā nō esset. dico ergo q. in. ll. cōtrarijs illa uerba post mortē eorū respiciūt diuersos effectus: qa a quolibet ē relictū fideicomissū per se: ideo nō resoluit in singulari tates: sed hic respicit unū effectū: qa fideicomis sū pprietatis est relictū post mortē eoruz ab he rede: z sic unū fideicomissuz est. f. ab herede nō ab ip̄s morietib. uel so. alr ibi loqtur qñ p̄ces serat relictū pprietatis quo casu post emolumē tuz q̄sitū nō est locus iuri accre. merito uno de cedēte in eius psona est locus fideicomisso: qa alter heres uel legatarius nō pōt de hoc cōque ri: quia sua interest. z sic nō sup̄est persona que ex p̄sumpta uoluntate defūcti substitutus excludat. hic nō loqtur in relicto habitatiōis in quo inter eos est locus iuri accrescēdi sic in usufructu ut. l. i. in fi. de usufru. accre. ideo regitur mors

utriusqz: qa sup̄uētis interest sicut quando testator exp̄sse reseruauit ius accrescēdi: ut in pri mo casu huius. l. z sicut in substitutiōe vulgari: ut. l. q̄uis. C. de spu. z ali. subst. z dērmiaui ple nissime i. l. heredes mei. §. cū ita. j. ad tre. Itē h. l. uideat facere cōtra me in eo q. dixi. §. de le. iij. l. si sic dicit testator si filius meus decesserit sine liberis uel eorū liberi sine liberis deueniat in sē proniū: an uideat fideicomissū datum a liberis: an uero ab heredib. pmo institutis: ut ibi deter minauit qd uideat relictū ab heredib. institutis. Ad hāc. l. respōdeo z dico q. ibi fideicomissum aliter ualere nō poterat: unde intelligit eo mo do quo ualere potest. hic nō pōt ualere fideico missū siue sit relictū a pmo siue a secūdo. Itē cō tra. l. nostrā facit. l. si fuus. §. si margaritā. §. de le. i. ubi fideicomissū in dubio intelligit datū ab heredib. Sol. illud uerū ubi testator legat rē legatā: qa tūc legatū uideat a legatario ut hic. Ultimo hec. l. inducā per Dy. ad. q. si duobus est cōcessa emphiteosis: z unus moriat: an ac crescat alij uel redeat ad eccliam. dixi plene. j. §. uerb. ob. l. si mihi z ticio. z ibi p. Dy. z per Ly. .C. quādo nō pe. par. l. i.

Ex. §. sequenti.

Qualiter intelligat decima hereditatis.

Qui sempronio. Fideicomissum relictuz a curatore que quis putabat legitime datum ab herede scripto debet. b. d. Quero q̄tū habe bit meua z q̄tuz sempronio ex ista hereditate. z qualiter itelligat vbi decia. Videte qdā sunt nomia nūeralia: ut due partes tres ptes q̄tuor partes zc. z tūc in dubio itelligunt due ptes de .xij. z tres ptes de .xij. ut. l. interdū. §. i. §. de he re. insti. z. l. cū qd. C. de le. z insti. §. here. insti. §. hēditas: nisi aliter appareat de uolūtate dispo nētuz: ut ibi dixi. z pbat in. l. q. nō militabat. §. i. de here. insti. qdā sūt noīa quote: ut scōa tertia q̄rta. z tūc d̄z itelligi decia. f. totū hereditatis fa ciēdo. x. ptes hereditatis. z tertia d̄z itelligi d̄ to ta hēditate faciēdo tres ptes totū hēditatis: ut .l. interdū. i. h. §. de here. insti. z ita h. glibet ha bebūt decimā totū hēditatis faciēdo. x. ptes toti us hēditatis. z ex hoc apparet utilitas fidecom missi: qa quilibet hz usufructū pro uirili cuz nō habeat nisi decimā totius hēditatis.

Xori usufructus.

Terit cōditio tñ expectāda est dies q̄ sup̄est. b. d. C. Op. §. l. aliqui. §. ad uelle. z. l. sūdus. §. de usu fru. Pe. soluit ibi. est tñ cōditio. h. nō dies ē z cōditio. vñ d̄z expectari dies: ut. l. in illa. j. §. ob. uel dic q. hic opaf dictio tūc. que extrema tē tēporis significat: ut. l. iij. j. de cōdi. z de. Itē op. ut glo. z so. ubi erat qdā conditio necessaria quo ad acquisitiōem. ideo quocūqz modo exi stat nō interest. plene dic ut dixi in. l. gallus. §. z quid si tñ. §. de li. z posth. sed hic fuit uolunta ria: quia statū potuit testator legare pure. C. Itē oppo. de. l. liberto. §. si. §. ti. i. Solu. ibi ad sien dum causam finalem pubertatis aduentus erat necessarius. ideo non interest quomodo existat.

Licho. Qui habet ius in re in dubio uidetur legare rem respectu iuris quod habet hz mor te finiatur. hoc dicit z est aliquantulus pulchra .l. C. oppo. z uidetur q. isti non poterunt pre scribere: quia sine possessione cuius prescriptio non procedit: ut. l. i. §. per seruum. de acqui.

a Empro. nio ea q per lega tum proprie tatis nō dōr gatur lega. to usufru. vi de bal. in. l. quotiens. in fi. C. fa. ber. z bar. in. l. si quis seruz §. si. de leg. ii. z uide ad bar. b. aliqd per pau. de cast. i. confi. cccxxv. in cip. i. xpi no mine amen. prefati fan tatus z frā. ciscus cū fue rint zc. z in confi. cccii. in cip. i. xpi noie amen. uiso dōs pū cto obfcure z male for mato zc. b Xori usu u fructus no. istam .l. cōiuncta glo. in. v. fū dum. q. si le go fundum uideor lega re villaz ubi positam fm bal. in. l. i. C. e. de le. Et fa cit ista. l. ad .q. disputatā per Richa malū q. si te stator. reliqt vxori sue vil lam toto tē pore uite sue donec hone ste uixerit si ne utro z p uita suam de ueniat ad ti ciuz q. si p ca dca uxor trāseat ad se cunda uota. z sic expira uit legatuz: dca villa re manet penes heredē. z ex pectatur di es mortis an teqz deueni at in ticiū. cō trariū deter minat Ric. malū. in dca sua dispu. in cipien. q. in suo testō sic dixit per. l. si ita. qñ di. le. ce. z. l. muli er. §. i. ad tre. z ita de z terminat ipe nō ob. hac. l. z. l. quib. dī ebuz. §. qui dam el. ij. de cō. z de. itez facit ad pul chra. q. spec. positam i ti. de locato. §.

nunc aliquo v. c. v. z ibi 30. an. AD DE ad. q. ri ebar. Bal. confi. cccij. lib. iij.

... nunc aliquo v. c. v. z ibi 30. an. AD DE ad. q. ri ebar. Bal. confi. cccij. lib. iij. ...

Vmm

Ticbo
 e die ro.
 magna
 limitatio ad
 .l. cu aliena.
 ad gl. bar.
 rimo. l. l. fi
 dom. s. i. d
 le. i. r. vid. j.
 b Fori mee
 u uide ad
 hac. l. bal.
 in. l. fi. in an.
 tepe. colu. in
 princ. C. de
 indi. uidui.
 c Nomina
 debitorum.
 contra istud
 facit id qd
 no. Bar. in
 .l. diuortio
 .s. fi uir. in
 fi. sol. ma. r
 quod idem
 no. in. l. nihil
 .s. quedam.
 de ede. r. ibi
 uide qd dixi
 r. ad ista. ad
 de quod no.
 Bar. in. l. fi
 seruis seruū
 .s. fi. de leg.
 .ij. quid autē
 fit kalendari
 um. ter. babe
 mus melio.
 rem de iure
 in. l. qui fili
 um. de le. ij.
 ADDE an i
 legato omni
 um bonoru
 ueniat nomi
 na debitoru
 Bal. cōf. cc
 .ij. li. primo.
 d Tenent
 cōter be
 res debet
 habere legi
 timam in p
 rietate cuz
 usufru. r. vi.
 de qd dixi i
 .v. aut. nouif
 sima. r. q. b
 .l. conuigatur
 tenet etiam
 bar. in. l. qm
 in prioribus
 in prin. C. d
 inoffi. testa.
 per Jo. an. i
 addi. spec. in
 ti. de pig. s.
 .i. circa vit.
 col. ADDE
 an legitima
 possit consti
 tui in usufru
 ctu. De. de
 anch. confi.
 cxxvij.
 e Undi
 f treba
 tiani.
 iste tex. alle
 gat p sing. r
 unico in iu
 re per Bal.
 i. l. unica. s.
 libertatibus
 de ca. tol. q
 si testator le
 gat mibi fru
 ctus fundi
 q beres te.
 netur sacre

pos. r plenius dixi in. l. iij. §. ex contrario. e. ti. r ē
 casus in. l. acquiri in fi. de acq. re. do. r per Dy.
 in. c. sine possessione. de reg. iur. lib. vi. sed here
 des stichi non poterūt tradere possessionez ciui
 lez cū non habeant quia usufructū habent solū
 naturaliter. naz fructuarius solū naturaliter pos
 sideret: ut. l. naturalem. de acq. re. do. ergo rē.
 Preterea traditio facta per usufructuariū non
 priuat dominum possessione ciuili: ut no. j. d vi
 r vi ar. l. i. §. interdū. r. l. i. §. pe. s. usufruc. quē
 ad. ca. Respondeo debes intelligere hunc tex.
 quia ciuilis possessio vacat. ita q appprehenden
 tem naturalem sequit: ut. l. clam possidere. §. fi.
 r. l. se. j. de acq. poss. alias iste tex. non procede
 ret. Quero qd acquiri per prescriptionem.
 Bicit glo. quasi dominiū. simile no. in. l. cū po
 stularem. §. i. de dā. infec. r. l. si finita. §. fin autē
 .e. ti. r. s. de fun. do. l. i. r. C. si aduer. vsu. l. i. in
 princi. mag. glo. sed veritas est q acquiri vtile
 dominiū: ut no. in aut. vbi. C. de bo. ma. r pro
 bas in. l. i. in fi. j. de aqua. plu. ar. Bicitur hic in
 secūdo casu q legatarius non teneat si res cui
 ceretur. Contra ga legatum conuictis personis
 debet etiam si sit aliena: vt. l. cum alienam. C. d
 le. dicit Ro. q testator errauit credēs post mor
 tem legatarij proprietatem ad usufructuarium
 pertinere. r sic alias legatarius non esset. secus
 si legatarius non esset mortuus: quia tunc non
 esset aliqua causa propter quam crederet pro
 prietatem ad se pertinere. Item opp. q etiā
 legatarius ille si nunq mortuus fuisset semp eēt
 idem: quia respectu illius iuris videretur legare
 vt. l. uxor. C. de le. r. l. quod in rerū. §. i. s. de le.
 .i. Respondeo quandoqz ille qui habet usufru
 ctum legat usufructum: r tūc videt indistincte
 legare respectu iuris qd habet quod credit di
 rare post mortem suam: ut. l. quod in rerū. §. i.
 .s. alle. quandoqz ille qui habet usufructum le
 gat simpliciter rem: r tūc idem: r ideo legatum
 non valet non admissa distinctione sit conuicta
 persona uel non: ut. l. uxor. C. de le. quandoqz
 ille qui habet usufructū legat proprietatem ex
 presse. r tūc est recurrendū an sit aliq cā propter
 quā debeat credere proprietatem ad se pertinere
 aut nō fm distinctionē hui. l.

Ex. l. sequenti.

Legitima debet in proprietate cū usufructu: ga hec. l. corrigi.

Fori mee.

Qui legat usu
 fructū oium bo
 norū suoru intelligit d mobilibus r im
 mobilib. hoc dicit. C. No. h casū q quando di
 co lego bona mea veniant nomina debitorum
 nam h dicit q debet usufructus kalendarij qd
 continet nomina debitorū. dixi in. l. quintus. §.
 argento. de au. r arg. leg. Item oppo. de. l.
 omnium. s. de usufru. Sol. omnium debet ha
 bere usufructuz deducta tamen falcidia. Item
 opp. C. de ioffi. testa. aut. nouissima. due sunt so
 glo. r vltima est q h. l. corrigat: quia filius non
 debet habere legitimaz suam in proprietate tā
 tum: sed in proprietate cū usufru. hanc opi. te
 nent cōmuniter docto. omnes. r no. in. d. aut.
 nouissima. r. l. omnium. s. de usufru. r probatur
 expresse in aut. de triē. r se. §. prohibem. col. iij.

Ex. l. sequenti.

Qualiter cognoscat q non sit legatus usu fructus: s; tatū fructū perceptio hoc ē illa quā titas: ibi. Sed quero. Et an si testator legat ticio fructū q percipient: r qui papi poterūt ex ta li fūdo videat legasse ius usufructū: ibi. Juxta

Et an si relictū ē fructū fūdi q nō sit cōstitutū v
 usufructū possit solui extiatio. r an relictis fructib
 fūdi dbeat dtrahi portio coloni: ibi. Quero. Cū
 aut testator dicit si filius meus decesserit in pu
 pillari etate vel postea quodocūqz volo q bo
 na mea vendant per meos fideicomisarios r
 denf pauperibus. an illa verba faciant directam
 substitutiōem. vide in fi.

Undi trebatiani.

Hec est valde notabilis. l. r ponit mul
 tos casus ideo non sumo eam. r vltima questio
 posita in fi. clausa est totius. l. C. Pro declarati
 one huius. l. oppo. r videt q usufructuariū po
 test habitare in fundo: vnde videt obfate. s. de
 usufruc. l. vi. r. l. sed r si quis. r. l. hactenus. cum
 multis similibus. Sol. ibi loquit in legato usu
 fructus. hic vero non fuit legatus usufructus.
 Sed quero circa hoc ex quo colligitur q hic
 non fuit legatus usufructus. Rūdeo non intelli
 gatis q hoc sit propter verbū redditū: hic po
 situm: quia idem est legare redditum r legare
 fructum: sed est ideo: quia dixit dari volo: r sic
 innuit q uoluit eum capere de manu heredis:
 sed usufructuariū capit iure suo ergo rē. r hoc ē
 qd facit differentiaz. scilicet istud verbū dari vo
 lo hic positum. Contra hoc oppo. de. l. cum
 ita. j. e. r. l. si qs ita. s. de usufruc. fo. glo. remittit
 ad no. in dicta. l. si quis ita. s. de usufru. Ego di
 cam latius alibi dixi latissime. Quandoqz uer
 ba testatoris sunt lata r aperta: quia sermonez
 suū dirigit ad legatariū: quod de manu sua per
 ciperet. Quandoqz dirigit ad heredem q def
 de manu heredis: r isti sūt casus indubitabiles
 qa in primo est legatus usufructus hoc est illius
 iuris in secūdo non est legatū usufructus: sed ut
 detur legata illa quantitas que ex illo fundo
 rediget. ut hic. r. l. patrimonij mei. s. e. r. d. l. si
 quis ita. s. alle. r qd ibi no. quandoqz illa s; ba
 sūt ambigua: quia ad neminē dirigit: ut dicen
 do lego fructū fundi. hic aduerte tres casus qn
 qz legat fructū fundi simpliciter. quandoqz le
 gat certaz partem fundi simpliciter. quandoqz
 legat partem fructuū. quandoqz certam quan
 titatem puta x. corbes. Primo casu uidet i du
 bio legatū ius usufructū: r sic uerba uident di
 recta ad legatariū: ut. l. cū ita. j. e. r. l. si quis ita
 .s. de usufru. Secūdo casu ius usufructū non ui
 detur relictū: ut. l. defuncta. §. fi. s. de usufruc. r
 omnes isti casus no. in dicta. l. si qs ita. Tertio
 casu idem quia ius usufructū non uidef relictū:
 ut. l. si debitor. §. uerisimile. s. de cōtrahē. emp.
 r. l. inter stipulantem. §. sacraz. j. de uerbo. obli.
 cum si. ista sūt necessaria ad multa ideo menti te
 nenda. r de his latissime dixi in. l. cotem. §. qui
 maximos. j. de pu. Juxta predicta quero qd
 si testator diceret sic. relinquo ticio fructus qui
 percipientur r percipi poterunt ex tali fundo an
 uidetur relinquere ius usufructus. Uidef q nō
 quia illa uerba magis uidentur referri ad ipsū cor
 pus fructuum q ad ius usufructus. quod appa
 ret ex eo q dixi qui papiuntur ergo rē. Et hoc
 est secundum propriā significationē uerboruz:
 sed secunduz mentē testatoris puto ius usufruc
 tus relictum: ut. l. cogi. §. i. j. ad tre. ubi idem est
 relinquere hereditatem r ipsum ius quod ex he
 reditate percipiet r sic idem erit relinquere usu
 fructum r id quod ex usufructu papiuntur. Que
 ro si alicui est relictus fructus fundi: ita q non
 est constitutus usufructus: an possit solui estimā
 tio fructuum pro ipis fructib. Dic uidet tex.

r curare q
 iste fundus
 colatur r se
 mictur. r cō
 struatur.
 f Verbum
 redditū. hoc
 est falsum ut
 dixi p bar.
 in. l. quedaz
 .s. nihil de
 eden.
 g Quando
 qz uerba. s;
 an isto casu
 quando le/
 ganur fru
 ctus uel red
 ditus fundi
 liberetur he
 res dādo fū
 dum ex quo
 legatariū pos
 sit colligere
 fructus. uid
 sing. Bal. p
 illum tex. in
 .l. si quis ar
 gentum. uer
 fi. uero. C. d
 dona. r. in. l.
 .i. s. libertati
 bus. super. v.
 excepto. C. d
 cad. tol. ubi
 dicit istū tex.
 esse singu. r
 ibi etiam tā
 git an r quā
 do legantur
 fructus fun
 di possit he
 res propria
 auctoritate
 colere fūda.

Quero qñ an q reli quid fruct' fundi uideatur relinque re deducta portione coloni. Adde Bar. latius in. l. fructus solu. matri. Bal. in. l. co heredit'. C. fami. her. Bal. r. doc. in. l. nihil. §. fi. de le. i.

An illa vba. si dixit uolo q bona mea uendatur per fidei commissarios r. detur pauperibus: an sit fideicommissaria substitutio uel directa. contrarium uidetur ipse dicitur i. q. sua incipien. filium aduultum idem consuluit Bal. l. l. precibus. C. de impu. r. imo. in. q. facti. ADDE que posui i. l. cetero. §. de uulga. r. pupil.

Ulti m terest. legata riu no. r. istd est uerum lz hz all quofibi bar to. uideatur in contrariu dicere: hz ibi ipm intellige q onus sequitur euz ut soluat sump tatio: q post ea in restitu tione deducet de hereditate quod soluit. alias seqretur q si multa essent onera nullu esset legatus usufructus i persona fructuarij hz be redi sic. **Quero** quid. utrum onus eris spectet ad usufructuariu oiu3 bonoz uide. l. fi. §. sinautem es alie. de bo. q lib. r. qd ibi bal. r. in. l. id qd paupib' de epi. r. cle. et mathas. in. v. no. r. ange. in. l. fili' a patre i pn. b

q sic. ut hic qu. titatem r. r. hoc sensit B glo. que dicit q aliud pro alio soluitur. tamen intel ligo aliter q si fundus consuetat locari ad qti tatem fructuum: tunc illa qu. titas est in petio ne r. solutione quoniam illud est redditus fun di. sicut dicimus in. l. uinum. §. si cer. peta. Si no consueuerat locari ad pecunia: tuc pecunia est in petitione r. solutioe: ut hic. r. ita no est uerum q aliud pro alio soluat nec soluit pecunia p fru ctibus: ut post consumptionem deueniatur ad estimatione: ut dixi in. l. cuz tacitu. j. de bis qui. ut indi. **Quero** quando relinquitur fructus fundi: an intelligat omnes uel deducta portioe coloni. Et h est tex. q deducta portioe coloni. **Ultimo** ista. l. facit ad. q. dicit testator si filius meus decesserit in pupillari etate u' postea qua docuqz uolo q bona mea uendant per meos si deicommissarios. r. denf pauperibus: an illa uerba faciant directaz substitutionez an fideicommissariam. Hic uidet. tex. cum glo. r. cum eo quod no. §. de usufru. l. si quis ita q faciant fideicommissarias. Sed ego consului contrariuz quattu or uicibus: quia longa est differentia utru dixit testator uendatur r. dentur pauperibus simpli ceter: quia est fideicommissaria. Aut dixit uendatur r. denf pauperibus per fideicommissarios me os: r. tunc est directa substitutio: quia illi fideico missarij sustinet uice heredu. r. a seipsis accipere debent bona fideicommissarij r. dare pauperibus: no aut accipere de manu alterius. dicat lati us in. l. cetero. de uul. r. pu.

Ex. l. sequenti.
Legato fundo simpliciter intelligitur lega ta proprietat. r. si dico q proprietat reuertatur ad heredem intelligitur post mortem usufructuarij.

Illos heredes. Pro prietas reuertenda mortuo legatario ad he redem tanq ipi relicta sit declaratur. hoc dicit. No. quando lego funduz simpliciter nec exprimo quo ad proprietatez uel usufructum q uide tur legata proprietat. Idez dixi anno si promittis fundum simpliciter. ita dixi in. l. si fundu tra di. j. de uerbo. obli. **Secundo** no. q quando dico uolo q proprietat reuertatur ad heredes in dubio intelligitur post mortez legatarij. uide glo. que incipit post mortez. si eni intelligeretur incontinenti nullu comodū haberet.

Ali cum illo. De hoc plene i. l. tunc textores. §. i. §. de le. i.

Am ita. Legatum annuuz p pria manu percipi de bet ad instar usufructus. si uerba con gruunt. hoc dicit. De hoc dixi plene. §. e. l. fun di. r. plenissime in. l. cotem. in. §. qui maximos. j. de pub. Et aduerte si aliquis emit fructus fun di quid uidetur emere. si enim emit ipm corpus fructuum fructibus no natis non ualet emptio: ut. l. nec emptio. §. de contrahē. emp. Aut emit ius iporuz fructum: r. tunc statim ualet emptio ipo iure. r. ideo est recurrēdu ad distinctionem qua dixi. §. e. l. fundus.

Ex. l. sequenti.
Quando ad legatarium spectet onus eris ali eni. Et an onus legatoru sequatur usumfructu omnium bonoru.

Altum interest.
Hec est mulum magistralis. l. r. habet

duas lec. una dicit multum interest. alia nihil in terest r. quelibet istarum lec. diuiditur in duas: quas uide in glo. r. secunda lec. glo. est no. Itz vltima lec. e valde singularis r. nescio alibi. Su mēdo istas lec. debes colligere tria uerba. Quā doqz legatur usufructus rerum certaruz: r. tuc sine dubio onus eris alieni non respicit legata rium quia non sequitur fundum: ut. l. i. §. heres. §. ad tre. r. hac. l. in. fi. Quandoqz legatur usu fructus quote partis bonorum. r. tunc aduerte aut sub appellatione hereditatis r. ille tenetur ad prestanda onera pro rata ut hic secudu vna lec. r. l. si quis seruū. §. fi. cum. l. se. §. de le. ij. Ta men ut puto cu usufructus finiet illud quod est solum de hereditate deducetur prout dicim' in bonifidei possessore hereditatis i. l. q. si pos. cum. fi. §. de peti. here. aut legatur sub nomine bonorum r. tunc onus eris alieni non sequitur legatarium: ut hic. r. §. e. ti. l. generali. §. fi. quia bona intelliguntur ere alieno deducto: aut relin quitur sub appellatione rerum: r. tunc idem qd dixi. l. quando sub appellatione bonorum. hic e casus singularis r. hanc. l. allego no. in. l. ampliu s. §. fi. §. de le. ij. **Quero** quid si legatur tertia pars bonoz mobiliu r. immobiliu. Respondeo uidetur legatus usufructus tertie partis certaru rerum. quia iura r. actiones non continentur cu sit certa species: ut. l. mouentium de h. sig. et ibi dixi. **Quero** quid si alicui legatur usufruct' omnium bonorum uel reruz non dico certe par tis. utru3 onus eris alieni spectet ad usufructua rium. Credo q sic. primo uos uidistis hic q ea dem distinctio adhibetur quando legatur usu fructus quote bono: um que adhibetur quando legatur proprietat. sed si relinquere tur omnia bona uel omnes res sine dubio eum sequeretur onus eris alieni: ut. l. nam quod. §. fi. cum. l. se. j. ad tre. ergo r. pro hoc uidetur casus in. l. uxor mee. §. e. ubi dicitur q uenit usufructus kalen darij: quia kalendarium continet debita r. credi ta. l. qui filiu. de le. ij. r. uidef casus. C. de pac. l. lz. **Ultimo** quero quid de onere legatorum an sequatur usufructum omnium bonorum uel quote partis bonorum. Respondeo q non. quod apparet quia talis usufructuarius in usu fructu concurrat cum legatario particulari: ut §. e. l. sempronio. dixi in. l. si quis seruum. in. fi. §. de le. ij.

De seruitute legata. Rub.

Dictum est supra de seruitute personali lega ta. nuc sequitur de seruitute reali.

Ex. l. sequenti.
Seruitus an debeatur rei legate uel uedite: ibi. **Quero.**

Ali duas. Si una sustineat actum serui tutis habentis causam con tinuam r. permanentem r. alienetur in dubio seruitus uidetur imposita. hoc di cit ista. l. Opp. dicit hic q seruitus uidetur imposita. contra: inmo debet imponi per heredem ut. §. ti. l. l. dānas. r. l. ser uum filij. §. fi. §. de leg. j. cum. fi. r. l. testatrix. in prin. §. si seru. ven. Solu. ibi loquitur in serui tute vie uel itineris que causam continuam

li. r. post. r. add oio bal. i. p.icipi. an usufructuari us oium bo noz r. cotra bar. hic con suluit pau. b ca. cu pluri. b' alije i p.icipi. in xpi noie i ca que vit' bononie alle. tex. in. l. usufru. leg. l. x. c. barta. j. ad. l. fal. r. p. l. fi. §. sinaut es alienu. r. ibi hoc idez ipe r. d. bo. q li. r. uob bar. §. e. l. r. qd no. bal. i. aut. ca q fit cum mocho. C. de epi. r. cle. r. ita sequent opi. bal. con sului dono. r. uide bal. l. l. in. v. pone maritus. C. de fructi. r. lit. expen. r. i. l. mater. C. ad tertul. r. uide qd scri psi post bal. l. fi. §. ubi at de bo. q lib. r. bal. ibi sup. §. fi. ar lego. ADDE an onuferis ali eni spectet ad usufructuariu bal. consi. c. c. vij. r. c. c. vij. ij. lib. r. pau. de ca. consi. c. c. lxxvii. **Respon** deo q no. in contrarium est. l. fi. §. sin aut es alienu de bo. q lib. nisi respode as q ibi ter logtur i usu fructuario ex dispositio ne legati. h ex dispositio ne testatoris r. cu opi. bar to. trāsiui co sulen. bono. **De serui tute legata** Rubrica. **Cui du** q as. uob Bar. i. l. ii. ad fi. §. de iur. om. iudic. r. ibi moder.